

Paprastoji pušis

Pinus sylvestris

Apsaugos statusas: Mažai rūpimos (LC)

Rangas: **species**

5

STEBĖJIMŲ

5

STEBĖTOJŲ

Kovas

PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ

Plantae

KLASĖ

Pinopsida

ŠEIMA

Pinaceae

GENTIS

Pinus

Kur ir kada stebėti?

Dažniausiai aptinkama cedrono upelio apylinkės. Daugiausia stebėjimų užfiksuota kovą.

Apie rūšį

Paprastoji pušis – pušinių (Pinaceae) šeimos, pušų (Pinus) genties spygliuotis visžalis medis.

Paplitimas

Paprastoji pušis po paprastojo kadagio yra labiausiai paplitęs spygliuotis pasaulyje. Ji savaime išplitusi beveik visoje Europoje, Mažosios Azijos šiaurinėje dalyje, Kaukaze, Sibire, Mongolijoje, Rusijos Tolimuosiuose Rytuose beveik iki Ochootsko jūros.

Augimo biotopas

Auga miškuose, pelkėse. Mėgsta šviesias vietas, pakenčia įvairias klimatinės sąlygas. Auga įvairiuose dirvožemiuose, tačiau labiausiai mėgsta jaurinius smėlio dirvožemius ir kalvotą reljefą. Bet retai pasitaiko žemumose, kuriose vyrauja derlingi dirvožemiai.

Matmenys

Medis auga greitai ir užauga apie 25–40 m, kartais iki 45–50 m aukščio ir iki 0,5–1,2 m, kartais iki 1,7 m skersmens kamieniu. Aukščiausios paprastosios pušys dažniausiai užauga pietinėje Baltijos jūros pusėje.

Amžius

Paprastoji pušis gyvena 300–400, dažnai sulaukia iki 500–600 metų. Suomijoje auga paprastoji pušis, kuriai kaip teigiama yra 780 metų. Kitai senai paprastajai pušiai mažiausiai 711 metų, kuri išgyveno per 1413, 1507, 1596 ir 1771 metų gaisrus – ji auga Švedijos Muddus nacionaliniame parke.

Seniausia derėjusi vaisius pušis buvo sulaukusi 654 metų amžiaus, bet buvo nupjauta dar 1913 m. Dalarno lėno Svärdsjö apylinkėse, Švedijoje. Beje, kaip teigiama, apie tai nėra dokumentiškai patvirtinančių šaltinių.

Medžio ilgas vegetavimas priklauso nuo dirvožemio, aplinkos gamtinių ir kitų sąlygų. Lietuvoje paprastosios pušys

legaliai ir nelegaliai pjaunamos sulaukusios apie 50–70 metų amžiaus, tad senų ir stambių pušų ūkiniuose miškuose aptinkama retai.

Požymiai

Jaunos pušies laja kūgiška, vėliau ritiniška, senos gali būti skėtiška arba netaisyklinga. Kamienas dažniausiai tiesus, tačiau pavieniui augančių pušų dažnai kreivas bei sakingas. Subrendusių medžių kamieno apatinėje dalyje žievė stora, išilgai giliai suaižėjusi, pilkai ruda, liemens viršutinės dalies ir šakų plona, raudonai gelsva, sluoksnuota. Ūgliai žalsvi, vėliau pilkai rudi. Pumpurai kūgiški ir ritiniški, 6–12, kartais 20 mm ilgio, nusmailėję ir padengti rausvai rudais žvynais, paprastai sakingi. Spygliai išsidėstę po 2, 4–8 cm ilgio, 1,5 mm pločio, aštriai smailėjantys, kiek įviji, melsvai ar pilkai žali, smulkiais dantytais kraštais. Ant šakelių spygliai išsilaiko 2–3 metus. Žydi gegužę–birželį. Vyriški kankorėžiai susibūrę grupėmis prie jaunų ilgaūglių pagrindo. Moteriški kankorėžiai pilkai rudi, kūgiški, 2,5–7 cm ilgio, 2,8–3,5 cm pločio, išsidėstę pavieniui arba po 2–3 grupėje. Kankorėžiuose sėklos sunoksta po 17–18 mėnesių, tai yra subręsta kitų metų rugsėjo–spalio, o išbyra kovo–gegužės mėnesiais. Auga įvairiuose, bet labiausiai paplitusi jauriniuose smėlio dirvožemiuose (iš derlingesnių ją išstumia kitos rūšys).

Vaistinės žaliavos rinkimas

Vasario–kovo mėnesiais geriausias laikas rinkti pušų pumpurus.

Pumpurai renkami nuo jaunų medžių šoninių šakų, neliečiant viršūninių stiebo ir šakų pumpurų. Pumpurų grupelės (po 5–109 pumpurus) atskiriamos su neilgesnėmis kaip 3 mm šakelių liekanomis. Surinkti pumpurai džiovinami paskleidus plonu sluoksniu palėpėje ar kitoje perpučiamoje patalpoje. Apšildomose džiovyklose nedžiovinami. Iš 2 kg šviežių pumpurų gaunama 1 kg sausos žaliavos.

Gerai išdžiovintų pumpurų paviršius rudas, lūžyje – žalsvas, kvapas primenantis sakus, skonis – karstelėjęs.

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas
Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis